

Hyvä kylätoimintaväki, hyvät ystävät
Järjestäjät ovat tilanneet tähän kohtaan maaseudun historian esitettyä 15 minuutissa.
Otan haasteen vastaan.

Kuten hyvin tiedätte, historia tarkoittaa kertomusta. Siis nykypäivää selittävää tarinaa, jolla on alku ja loppu, keskellä monenlaista dramatiikkaa. Kaikki historialliset tarkastelut ovat vastauksia nykypäivän keksimiin kysymyksiin, teemoihin ja aiheisiin. Historiassa on siis todellisuudessa kysymys nykyhetkestä, tästä päivästä, eletävästä ajasta. Historia vaikuttaa myös tulevaisuuteen siten, että ne asiat, joita pidämme mahdollisina ja realistisina, perustuvat siihen, mikä on historiantajumme, historiallinen ymmärryksemme yksilöinä ja kansakuntana keskimäärin. Pidän myös tärkeänä, että historiallinen ymmärrys opettaa tasapuolisuuteen poliittisissa asioissa ja ylläpitää oivallusta jokaisen ihmisen ihmisarvosta.

Mitä kertomuksia maaseudusta sitten on kerrottavissa?

- on kertomus aurinkoon perustuvasta elämästä
- on Suuri Ekologinen Kertomus koko jääkaudenjälkeisestä 12 000 tuhannen vuoden ajasta, jolloin koko elollinen ekosysteemi kehittyi pelkän kallion, soran ja suuren veden poimuihin

- on kertomus kansakunnan, suomalaisuuden synnystä, kaikista niistä kansanaineksista, joista suomalaisuus on syntynyt luonnon, elinkeinojen, eurooppalaisen kauppajärjestelmän ja etäisesti Aasiaankin asti ulottuneen kanssakäymisen tuloksena
- on kertomus pysyvästä maatalouskulttuurista Suomessa, alkaen viimeistään jo 5100 vuotta sitten vasarakirveskulttuurin tullessa Suomeen
- on kertomus teollisen maailmantalouden heijastuksista ja vaikutuksista maaseudulla, alkaen jo 1700-luvulla
- on kertomus paikallisen itsehallinnon kehityksestä käräjämäiltä kunniksi
- on sukutilaan ja maalaistaloon sisältyvä kertomusketju
- on oman suvun tarina
- on ihmisen eletyn elämän kokemuksiin perustuva henkilöhistoria
- on yksittäisen tallessa pidetyn tai museoon sijoitetun esineen tarina; tekijä, käyttötarkoitus, vaiheet
- ja viimeiseksi lisään, maaseudusta puhuttaessa, on puhtaan maalla asumisen tarina, jolla ei ole mitään erityistä sidettä maatalouteen

Kuten näette, nämä mahdolliset kertomukset sisältävät väistämättä tulkintaa, johtopäätöksiä, mytologisia aineksia. Niiden lähtökohtana on faktuaalinen tosiasioiden maailma, mutta ottakaamme esimerkiksi saviastioiden palaset: ne ovat mykkiä vaikka niitä kuinka typologisoisi. Pitää kysyä: mitä savipadoissa pidettiin, miten ekosysteemiä manipuloitiin tuottamaan pataan sisältöä, miten ja mihin täydet padat varastoitiin, millaisissa asumuksissa patojen tekijät elivät, keiden kanssa he kävivät kauppaa, mitä kuvia he lukivat silloisen taivaan tähdistä...Ja kaikki tämä ankarinkin tieteellinen teksti on kirjoitettava tarinan muotoon.

Oma tulkintani Suomen maaseudun historiasta on se, että käsitän sen Suureksi Linjaksi kansanvallan ja kaupankäynnin kehityksen. Ne ovat tuottaneet nykyisen korkealle kehittyneen Suomen. Maatalous puolestaan on ollut välinen kaikelle tälle kehitykselle. Maatalouden kautta on ratkennut, että olemme pohjoismaa ja länsimaa. Tämän ovat tuottaneet maareformit isostajaosta lähtien, erätalouden intresseistä eteenpäin kehittynyt paikallinen itsehallinto sekä merellisen sijainnin tuoma kaupankäynti. Ilman kauppaa, siis eurooppalaisia, venäläisiä ja globaaleja yhteyksiä asemamme olisi sama kuin Pohjois-Venäjän suomensukuisilla kansoilla.

Kylätoimintaliikkeen pitää ottaa kertoakseen Oma Kertomuksensa, jossa se ottaa jatkaakseen kylissä asumisen, kansanvallan ja avoimesti markkinoille uskaltautuvan Suomen historiaa. Ajankohta tälle on sikäli otollinen, että viimeisen puolen vuoden aikana viljan hinta on kaksinkertaistunut, maidon hinta nousut 70 prosenttia, puun hinta nousut pysyvästi uudelle tasolle, biopolttoaineet ovat nousussa ja maaseutumaisen asumisen kysyntä kasvaa. Momentti on sellainen, että kohta on vivuttavissa isoja asioita.